

Nr. 2

25. årgang

September 2012

SPILDEVANDSKOMITEEN

Indhold

Leder 3

Indbydelse til Temadag 4

Kalender 8

Danmarks første tværkommunale,
tværorganisatoriske
klimatilpasnings- og miljøstrategi
– Usserød Å-initiativet 9
Henrik Lynghus

Udgiver

Ingeniørforeningen i Danmark – Spildevandskomiteen
Erfaringsudveksling i Vandmiljøteknikken

Hjemmeside adresse

www.evanet.dk

e-mail adresse

eva@evanet.dk

Dette blads redaktør

Jan Nielsen, JXN@ramboll.dk

Næste blad forventes udgivet

Januar 2013

Næste blads redaktør

Mads Uggerby, mau@envidan.dk

Deadline for indlæg

11. december 2012

Redaktion

COWI A/S
Jens Chr. Skous Vej 9
8000 Århus C
Tlf. 56 40 66 00
Fax 56 40 66 60

Att.: Margrethe Nedergaard
[e-mail: mao@cowi.dk](mailto:mao@cowi.dk)

Leder

Store afløbsledninger alene løser ikke klimaproblemerne ...

Der er næsten ikke en dag uden at man kan læse om klimaforandringer og voksende klimaproblemer.

I den nuværende sommer har flere oplevet den typisk danske version med en blanding af regn, sol og vind. Andre har ved rejser til Sydeuropa mødt anderledes høje temperaturer. Hvad der er det reelle i debatten kan være meget vanskeligt at udrede, men én ting man ikke kommer udenom, er det tilbagevendende tema indenfor afløbsområdet om vedligeholdelseefterslæb, manglende kapacitet og oversvømmelser.

Som daglig aktør indenfor det tekniske område skal man forholde sig til klimaet på forskellige fronter. Driftssikkerhed og fremtidssikring af kloaknet og den øvrige infrastruktur skal håndteres. Energimæssigt skal man være bevidst om forbrug og emissioner og kunne vurdere implementering af vedvarende energikilder i stedet for de traditionelle fossile baserede.

Et kendt citat lyder: ”Det er svært at spå – især om fremtiden”. Aktualiteten af citatet skal man have for øje og rigtig mange bruger meget tid på (det er faktisk deres arbejde) at forsøge at skabe de rigtige anlæg for en kommende fremtid og gør det efter bedste overbevisning ud fra de nuværende og kendte forudsætninger. Der forskes

i fremtiden og dens mulige scenarier, men virkeligheden er noget af det mest håndgribelige og kontante, der findes.

Hvad bliver så resultatet af alle disse afløbstekniske overvejelser og aktiviteter, der gøres rundt om i den danske geografi. Én ting er sikkert og det er at der gøres rigtigt meget. Hvorledes man griber klimatilpasningen an på det afløbstekniske område er forskellig og skal også vedblive at være det. For hensynet til den aktuelle situation og opgave må betyde, at man hele tiden forsøger at være så ”bredsynet” som mulig for at få det bedste og mest holdbare resultat. Hvorvidt det er store afløbsledninger, underjordiske bassiner, en kombination af disse dele eller noget helt andet, ja det må være den åbenhed man går ind til de enkelte opgaver med.

Vi vil benytte lejligheden til på den kommende temadag den 27. september 2012 på Nyborg Strand at sætte fokus på nogle af de projekter, som repræsenterer et udsnit af de mange projekter, der gennemføres for at imødegå bl.a. det man kalder klimaproblemerne med de større og mere intense regnvandsmængder.

Sæt derfor allerede nu et kryds i kalenderen fulgt op med en snarlig tilmelding til temadagen.

Vel mødt
EVA-udvalget

EVA-udvalget
indbyder til Temadag

STORE anlægsprojekter

”min er større end din eller ...”

Torsdag den 27. september 2012
på Hotel Nyborg Strand

Overskriften indikerer måske noget lummert og mindre lødigt. Det er på ingen måde tanken bag den kommende temadag – ærgerlig og desværre vil nogen måske tænke, men læs endelig videre alligevel.

For der tales og skrives jo meget om det danske kloaknet sædvanligvis med et tilbagevendende tema om vedligeholdelseefter-slæb, manglende kapacitet og oversvømmelser. Specielt trækker de kraftige regnskyl store overskrifter i aviserne og det er med øjnene rettet mod de ansvarlige, når borgene står i gummistøvlerne med vand i kældrene og vejene ligner et kanalsystem i Amsterdam.

Man får indtryk af, at der ikke er det store kendskab til det omfattende arbejde og de aktiviteter, der rent faktisk er foregået – og som stadig foregår - med investeringer i milliardstørrelsen i afløbssystemer. Spildevandsselskaberne opererer med større og større investeringsbudgetter for at forbedre kapacitet og vandmiljø og driftsmæssigt optimeres der i organisationerne på bl.a. økonomi og energi for at kunne holde sig indenfor prisloftets rammer.

Vi vil benytte lejligheden til på denne temadag at sætte fokus på nogle af de projekter, som repræsenterer et udsnit af de mange projekter, der gennemføres i et samspil mellem mange interessenter og for os styret af den faglige tilgang til afløbsteknikken.

Ethvert projekt har sine udfordringer og bidrager med erfaringer, som vi alle kan bruge i vores daglige arbejde. Måske er der løsninger og nye metoder, der netop giver det, vi har manglet.

Afløbsteknikken bag projekterne, udfordringer af forskellig karakter og metodevalg vil blive præsenteret og erfaringsudvekslingen vil få frit spillerum.

Mød derfor op til temadagen og få god inspiration i samspil med andre ligesindede – og ja – størrelsen er ikke alene afgørende for et projekt.

Program

9:30 Kaffe/te og rundstykker

10:00 Velkomst og indledning

Niels Overgaard, EVA-udvalget

10:10 Midgårdssormen – Oslo

Midgårdssormen og projektet er i øjeblikket Norges største afløbsprojekt.

Midgårdssormen skal udbygge kloaknettet i Oslo by (transport- og bassinledninger for i alt ca. 1,3 mia. NOK) med en afskærende ledning ud til renseanlægget ved Bekkelaget, hvor sidste del af strækningen er en decideret tunnel boret, udhugget og sprængt ind i klippen.

Det danske entreprenørfirma Østergaard A/S har i samarbejde og partnerskab med det norske entreprenørfirma Olimb Anlegg et af delprojekterne, som udføres i en totalentreprise med Cowi som rådgiver. Østergaard / Olimb har som entreprenør siden 2009 arbejdet på sin del af opgaven, der afsluttes i indeværende år, mens det samlede projekt forventes afsluttet endeligt i 2014.

Direktør Morten Hansen Østergaard

10:45 Tunnelering i Helsingør

Gribvand Spildevand A/S er i gang med at udføre et nyt afløbsanlæg i Helsingør, som vil sikre effektiv og hurtig bortledning af regnvand samt vand fra overløb, og dermed minimere nuværende opstuvningsproblemer og oversvømmelser i den centrale del af Helsingør. Dette gøres ved at etablere en 1100 meter lang dybtliggende Ø2500 mm tunneleret ledning fra den centrale del af byen til Helsingør renseanlæg. Tunnelledningen vil fungere både som bassinledning og som transportledning til renseanlægget.

Projektleder, Martin Christensen, COWI

11.20 Separatkloakering af Kjellerup

Silkeborg Spildevand udbød i 2011 separeringen af et ca. 80 ha fælleskloakeret opland i Kjellerup By i én samlet opgave i partnering.

Umiddelbart blot et forvokset separeringsprojekt i 9 etaper, der skal gennemføres over 7 år – men samtidig et projekt med udfordrende jord- og grundvandsforhold samt følsomme vandløb og lokalpolitisk bevågenhed.

Optimering af hovedvandveje og håndtering af interimsvand spiller en væsentlig rolle, da en del af ledningerne ligger over privat grund og én af hovedvandvejene er placeret i et lavtliggende tidligere vandløbstracé. Desuden skal der etableres en central regnvandsløsning i et vådt regnvandsbassin i størrelsesordenen 20.-30.000 m³, hvor vi inviterer naturen og §3 indenfor.

Projektet udføres i partnering med EnviDan A/S og Arkil A/S – et projekt, hvor vi sikrer en samlet helhedsorienteret løsning og opsamler helt konkrete erfaringer til fremtidige separeringsprojekter.

Projektleder, Anja Veldt, Silkeborg Forsyning

12:00 Frokost

13.00 Kildeskovsrenden

– renovering og etablering af 10.000 m³ bassinvolumen – Gentofte

Kildeskovsrenden afvander en meget stor del af Gentofte Kommune og har en længde på 1.065 meter og et samlet volumen på 6.600 m³, kombineret med et tværmål på ca. 2,0 x 3,0 meter.

Renden er primært udført med spunsvægge og betondæk med omstøbte stålprofiler. Renden er ca. 80 år gammel og afvander et stort fælleskloakeret opland i Gentofte.

Grundet Kildeskovsrendens alder og dårlige tilstand, har der fra Nordvands side været ønske om sikre en fremtidig levetid af renden på mere end 100 år.

Endvidere, har der været et stort ønske om at reducere miljøbelastningen af Øresund samt øge klimasikkerheden for afløbssystemet i Gentofte Kommune.

Renoveringsopgaven er meget kompleks, idet renden skal renoveres, mens denne er i drift, kombineret med en lang række arealmæssige udfordringer, da rendens primære placering er på private matrikler i Gentofte.

Projektleder, Tommy Wincent Sander-Storm, Grontmij

13.40 De store og komplekse anlægsprojekter i Aarhus

I forbindelse med forbedringen af den hygiejniske vandkvalitet i Brabrand Sø, Aarhus Å og Aarhus Havn har der været gennemført en række anlægsprojekter i Aarhus, som har bestået af både traditionelle projekter og mere komplekse projekter.

Anlægsprojekterne er en skøn blanding af ledningsanlæg, lange tunneleringsopgaver og store bassinanlæg. Udfordringerne har været at bygge i tæt-bebyggelse med mindst mulige gene for borgerne.

Alle projekterne er gennemført i partnering i perioden 2007-2012 og har en samlet anlægspris på ca. 330 mio. kr.

Projektleder, Martin F. Boisen, Per Aarsleff A/S

14:20 Pause

14:40 Lersøgrøften – København

Lersøgrøften var den sidste af Københavns åbne spildevandsgrøfter. Under regn modtager den opblandet regn- og spildevand fra overløbsbygværker. Efter rørlægning er det nu muligt at anvende arealet rekreativt. Samtidig er projektet med til, at der kan opnås badevandskvalitet i Svanemøllebugten.

Lersøgrøften er 1800 m lang og den er blevet rørlagt med tunnelelementer med en dimension på 4 x 2,5 m. På en delstrækning er der etableret 3 rækker elementer ved siden af hinanden. Derved blev der etableret i alt 24.000 m³ bassinvolumen samtidig med, at den under kraftig regn kan føre 15 m³/sek.

Projektet var udbudt som totalentreprise uden specifikation af løsningen, men der var lagt op til to cirkulære rør. Ved at vælge tunnelelementer i stedet blev det lettere at udføre bl.a. på grund af, at udgravningen kunne minimeres betragteligt.

Projektleder, Rasmus Rasmussen, NCC Danmark

15:20 Afsluttende bemærkninger

Niels Overgaard, EVA-udvalget

15:30 Farvel og kom godt hjem

Deltagergebyr: 1300 kr. for medlemmer af EVA
1450 kr. for medlemmer af IDA og ikke medlem af EVA
3450 kr. for øvrige
Gratis for studerende

Tilmelding: IDAs mødetilmelding, tlf. 33 18 48 18

Kalender

Faglige arrangementer for sommer/efterår 2012

Der henvises i øvrigt til de respektive kursusudbyderes hjemmesider for ajourføring af kursusdatoer, yderligere information samt tilmelding.

EVA arrangementer

- 27. sep. EVA-Temadag – "Min er større end din!"
- 7. mar. EVA-temadag – Ålborg?

Teknologisk institut

- 17.-21. sep. Ugekursus i afløbssystemers opbygning og funktion

Danva arrangementer

- 21. aug. Spildevandsplanen i nye rammer
- 4. sep. Plads til mere vand-Samstyring af afløbssystem og renseanlæg
- 4. okt. Vandhandleplaner for forsyninger og kommuner
- 30. okt. På vej mod en klimatilpasningsplan

Ferskvandscentret

- 4.-5. sep. Administration af kloak
- 6. sep. PULS brugerkursus - ny RBU-database
- 17. sep. Udbud på vand- og spildevandsområdet
- 23. okt. Udbud II
- 30.-31. okt. Håndtering af regnafstrømning

Danmarks første tværkommunale, tværorganisatoriske klimatilpasnings- og miljøstrategi – Usserød Å-initiativet

Usserød Å gik den 14. august 2010 over sine bredder på grund af massive regnmængder fra endnu et skybrud. De store vandmængder og den deraf forøgede tilstrømning til åen betød oversvømmelser af områder langs åen og mere end 50 ejendomme blev beskadiget med vandfyldte kældre, ødelagte stuegulve, vandskadet inventar etc. som konsekvens. I alt anrettedes skader for mere end 250 millioner kroner.

Som direkte konsekvens af den dramatiske hændelse opstod et samarbejde, der ikke kun overskred åens bredder, men også krydsede både geografiske, faglige og organisatoriske grænser.

*Af Lis Thodberg,
Natur-, park- og miljøchef,
Rudersdal Kommune og
Henrik Lyngbus,
Chefkonsulent og
markedschef, NIRAS.*

August 2010 var ikke den første gang åen var ”på besøg” i nærliggende haver og huse. Derfor opstod der fra politisk side et krav om en hurtig og effektiv indsats for at forhindre gentagelser. Dette krav var startskuddet til et helt usædvanligt samarbejde mellem 3 kommuner og 3 forsyningsselskaber langs åen.

Den otte kilometer lange og smukke Usserød Å løber fra Sjælsø i syd mod nord igennem de tre kommuner Rudersdal, Hørsholm og Fredensborg inden udløbet i Nive Å og Øresund.

Fra alle kommuner ledes regnvand og rensset kloakvand til åen og en minimeret risiko for fremtidige oversvømmelser kunne kun findes ved en fælles koordineret indsats. Efter en hurtig politisk reaktion fra de tre berørte borgmestre i september 2010 blev et tværkommunalt og tværsektorielt samarbejde derfor sat i gang. Indgangsvinkel var, at så længe vandet løber på tværs af grænser, må samarbejdet også gøre det. Og indsatsens målsætning var ambitiøs: Indsatsen skulle både kunne varetage klimatilpasning af området og sikre, at øvrige planer og mål for åen kunne opfyldes.

Udfordringerne og mulighederne for indsatserne langs Usserød Å blev vurderet og det var indlysende, at

samarbejdet mellem kommunerne måtte gentænkes og styrkes. Fra politisk hold var det et ønske, at der blev introduceret en nytænkende og helhedsorienteret tilgang til problematikken. Dette nødvendiggjorde, at mange års fokus på åens vandkvalitet baseret på et omfattende måleprogram måtte ændres, således at fokus for monitoring og vidensopsamling fremover skulle koncentreres på vandkredsløbet – og ikke blot på åen som biologisk recipient.

Visionen for Usserød Å-initiativet er at optimere og koordinere de mange og forskelligartede hensyn til både miljø, klimatilpasning og øvrige urbane behov. Visionen ønsker fremover at definere åen både som recipient og vandforekomst, men også som et samlet rekreativt by- og landskabslement til glæde for borgerne.

De tre borgmestre aftalte at nedsætte en styregruppe bestående af de tre kommuners miljøchefer og tekniske direktører, samt direktørerne fra de tre forsyningsselskaber. Det blev også besluttet at etablere en arbejdsgruppe, der kunne indgå samarbejde med en teknisk rådgiver, og ultimo december 2010 valgtes NIRAS med Birgit Paludan som underrådgiver til denne opgave. Arbejdet med den første tværkommunale klimatilpasnings- og miljøstrategi kunne gå i gang.

*Figur 1
Oversvømmelse af boligområder medførte
skader for 250 mio. kr. i 2010.*

Efter 3 måneders intensivt samarbejde var strategien og et medfølgende indsatskatalog klar til den afgørende ”trykprøvning”, nemlig godkendelse hos opdragsgiverne de tre borgmestre. Strategien blev vedtaget enstemmigt og næste fase iværksattes umiddelbart derefter: Udarbejdelsen af en handleplan, der detaljeret beskriver og prioriterer de nødvendige fysiske indsatser langs åen. Den samlede strategi præsenterer et nyt format for tværsektorielt og tværkommunalt strategisk planlægning, udtænkt i et nært samarbejde mellem tre kommuner, tre forsyningsselskaber og rådgivere.

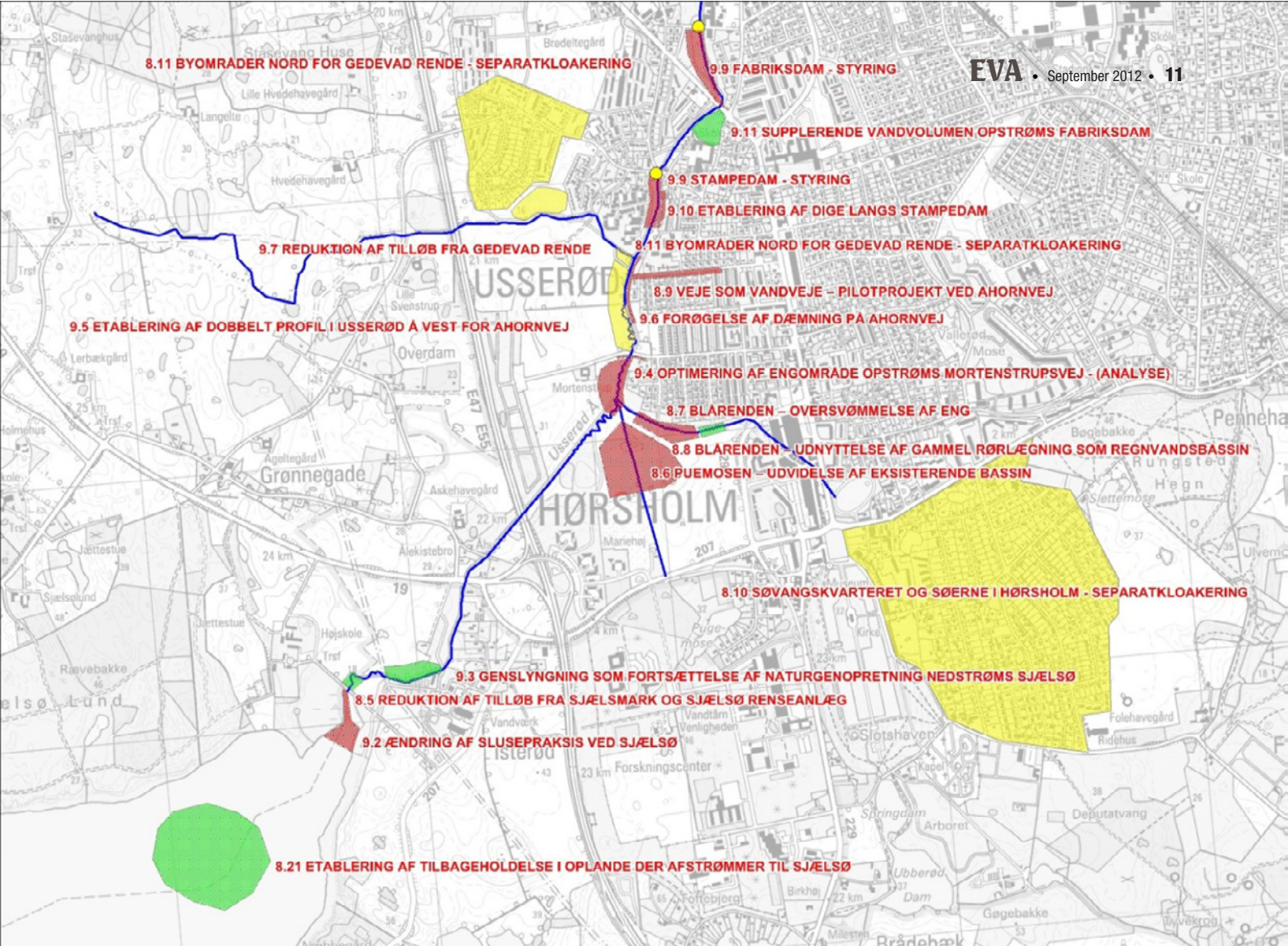
Men strategien beskriver langt mere end blot fysiske projekter. Også de nødvendige organisatoriske ændringer, juridiske udfordringer, metoder for finansiering, påvirkning af gældende beredskabsplaner, kommunikationsstrategi og andre relevante emner er beskrevet. Dette brede fokus er begrundet med, at hvis ikke alle disse ikke-fysiske udfordringer løses i takt med anlægsarbejdernes tilblivelse - og hvis ikke alle interessenter og aktører inddrages - så kan et så kompliceret og grænseoverskridende initiativ reelt ikke gennemføres i praksis.

Netop involveringen af de mange organisationer udgør både en styrke og en udfordring for strategi-processen. En styrke, fordi beslutningskraft og relevant viden til

stadighed var til disposition, men en udfordring, fordi det bestemt ikke er enkelt at sikre konsensus mellem så mange involverede myndigheder, forsyningsselskaber og interessenter. Tilnærmelsesvist alle eksisterende geografiske og organisatoriske grænser skulle krydses - strategiens fokus er jo netop at følge vandkredsløbet - ikke de utallige love, administrative grænser og fagområder, der begrænser vores mulighed for at arbejde med vandet på vandets præmisser. Dette er væsentligt for at opnå succes, synergier og resultater. Vandet løber jo som det altid har gjort.

Strategiarbejdet har fra opstarten været bakket op via stærk politisk forankring, der gennem hele forløbet har sikret både lokalt ejerskab og beslutningskraft fra borgmestre, bestyrelser og byråd/kommunalbestyrelser, når der skulle tages beslutninger. Også den styrkede organisering af samarbejdet på tværs af kommuner og forsyningsselskaber har kunnet fremme og koordinere fælles projekter. Dette har også styrket mulighederne for gennemførelsen af individuelle projekter i de enkelte kommuner, koordineret med helhedsplanerne. Ligeledes har strategiarbejdet åbnet mulighed for at indarbejde synergier, besparelser og sammentænkning af klimatilpasning med forbedringer af natur og vandmiljø samt forøgelse af rekreative, kulturhistoriske og landskabsmæssige værdier.

Figur 2:
Kort over en strækning på Usserød Å med
foreslåede indsatser – læg mærke til at
kommunegrænser ikke er vist – strategiens
fokus er vandkredsløbet.

Strategiens komponenter

Fælles klimatilpasnings- og miljøstrategi

Strategien skitserer populært sagt ”principper og spille-regler” for fælles indsatser mellem de involverede parter. Strategien består af en detaljeret, illustreret rapport, der beskriver det fælles arbejdsgrundlag for kommuner og forsyninger.

Strategien adresserer de væsentligste udfordringer og muligheder omkring administrering og håndtering af vand-systemerne, aspekter i den kommunale planlægning og organisering af indsatserne. Strategien rummer ligeledes beskrivelse af visioner, indsatstyper, indsatsområder, valg af prioriteringsmetoder og anbefalinger om prioritering af de kommende års indsats og meget andet.

Indsatskatalog

I det fælles indsatskatalog er det væsentligste princip, at indsatskataloget skal adressere vandkredsløbet og oplandet. Der tages ikke hensyn til administrative eller geografiske grænser.

Indsatskataloget rummer detaljerede beskrivelser af mere end 60 indsatser, opdelt i 3 grupper:

- Tilgængelige og kosteffektive indsatser, der kan iværksættes på kort sigt (her&nu indsatser)
- Effektive indsatser, der kræver yderligere forarbejde
- Indsatser, der skal undersøges yderligere før deres effekt kan vurderes

Indsætterne er ligeledes opdelt i henhold til omkostninger for de enkelte indsætter. Herved er det muligt for de involverede aktører at planlægge, budgettere og finansiere indsætterne med øvrige aktiviteter i de enkelte organisationer. Størstedelen af indsætterne forventes finansieret via ændring af spildevandstaksten.

Fælles beredskabsplaner

De fælles beredskabsplaner fokuser på at koordinere de forebyggende indsætter i forbindelse med et fremtidigt skybrud. Hver kommune er fortsat ansvarlig for egne beredskabsplaner, men den fælles beredskabsplan øger koordinering af indsætten med åen som fokus.

I beredskabsplanen indgår bl.a. slusen ved Sjælsø et aktivt styringsinstrument i kampen mod oversvømmelser, ligesom det overvejes at etablere mulighed for at kunne justere på tilløb til åen andre steder gennem de tre kommuner.

Fra strategi til handling

Ting behøver ikke nødvendigvis at tage lang tid. Allerede omkring sommeren 2011, kun et halvt år efter strategiens færdiggørelse lå projektet til det første afværgeanlæg klar. Den første her&nu indsæt blev igangsat, nemlig omlægning af vandløbet med et nyt dobbeltprofil for Usserød Å på en strækning gennem Fredensborg Kommune, der skal sikre en betydelig forøgelse af åens vandføringsevne ud for de mest udsatte beboelser.

Arbejderne blev gennemført i efteråret 2011 og i foråret 2012 og står nu færdige. Herefter udføres opbygning af lave diger langs med vandløbet til sikring af oversvømmelsestruede områder – et projekt, der er under udarbejdelse og forventes gennemført i 2012.

Prioriteringen i indsatskataloget indikerer desuden at en række initiativer iværksættes, herunder:

- Afklaring af om der kan fastsættes et fælles serviceniveau for afløbssystemer og vandløb fra Sjælsø til Nivå.
- Udredning af det juridiske og finansieringsmæssige grundlag for samarbejde, dels mellem de enkelte kommuner, og dels mellem kommunerne og deres forsyningsselskaber.
- Effektivisering af en tværkommunal organisation for Usserød Å.

- Etablering af en samlet fælles teknisk ”værktøjskasse” for Usserød å – inklusiv en samlet hydraulisk model, fokuserede måleprogrammer, erfaringskort for oversvømmelser og risikokort.
- Fortsætte koordineret vandløbsvedligeholdelse, som skal understøtte visionen for åen i overensstemmelse med eksisterende og kommende planinitiativer (f.eks. vandrammedirektivet).
- Etablering af dobbeltprofil på øvrige relevante strækninger for at forbedre den afvandingsmæssige kapacitet og åens miljømæssige kvalitet.
- Automatisk styring af slusen ved Sjælsø, koordineret med måleprogrammet.
- Aktiv styring af vandspejl og afløb fra tre mølledamme på Usserød Å.
- Etablering af afværgeanlæg.

Konklusion:

Strategier baseret på helhedsorienteret vandplanlægning er vejen frem

En opsummering af erfaringerne fra opstart til i dag peger på, at fokusering på vandkredsløbet snarere end eksisterende organisationer og faglige grænser er vejen frem. Det er muligt, men det er bestemt ikke nogen let vej.

En række nødvendige elementer og faktorer skal være til stede for at en så bredt funderet og vidt favnende strategi skal kunne lykkes.

Indledningsvist er det nødvendigt med politisk opbakning – det kræver både visioner og politisk mod at gå nye veje. Også opbakning fra offentligheden og formidling omkring strategiens positive resultater er med til at bane vejen og skabe plads og arbejdsro.

Strategien for Usserød Å er naturligt nok ”født” på en brændende platform – en utålelig situation med gentagne oversvømmelser af boligområder. Men dette sker kun fordi området ved tilfældigheder er blevet ramt af skybrud flere gange. Uden disse skybrud var behovet for nytænkning måske ikke opstået? Men resultaterne af strategien taler for sig selv: Den helhedsorienterede tilgang skaber forbedret samarbejde, nye muligheder, synergier mellem samfundets mange indsætter og besparelser. Skybrud eller ej – dette er vejen frem for Usserød Å, såvel som for alle andre oplande.

Figur 3:
Omlægning af Usserød Å med dobbeltprofil

Vi har også lært, at det handler om engagement, initiativ, mod og om at turde udfordre de traditionelle metoder og grænser. Et usædvanligt godt samarbejde og god kemi mellem aktørerne i styregruppe og arbejdsgruppe har drevet og forbedret strategiarbejdet. Det har været hårdt – men det har også været sjovt. Strategien har yderligere været hjulpet af det rigtigt gode samarbejde som de tre nabokommuner gennem årene har opbygget. Dette har skabt gensidig tillid og det er nødvendigt i ethvert samarbejde.

En anden væsentlig forudsætning er, at alle involverede i de faglige miljøer, i forvaltninger og forsyningselskaber har vist vilje og rummelighed, når svære tidsfrister skulle nås. Strategiarbejdet har skullet gennemføres parallelt med de normale arbejdsrutiner. Dette har krævet en betydelig indsats udover normal arbejdstid og -indsats. Uden klare visioner, vilje til at sætte ind med den krævede energi, fast og målsat fokus på opgavens resultater fra start var det måske aldrig lykkedes.

Men ingen indsats uden belønning: Udover en vis stolthed over ”job well done” og en vis lettelse over at det lykkedes hos alle involverede i processen, er det også lykkedes at tilvejebringe supplerende finansiering til de kommende års tværkommunale og tværsektorielle indsatser:

I sommeren 2011 besluttede aktørerne bag Usserød Å samarbejdet at ansøge EU LIFE+ om midler (ca. 17 mio. DKK inkl. egenfinansiering) til at gennemføre strategien i sin helhed og formidle erfaringer med organisering mv. Kommissionen har nu besluttet at støtte projektet og aktørerne forventer at igangsætte projektet fra 1. september 2012.

Vi tillader os at tolke denne betydelige tilkendegivelse som en klar opbakning fra EU om, at dette er den rigtige vej at gå fremover. Traditionel tænkning vil i de kommende år blive erstattet af helhedsorienteret planlægning med vandkredsløbet som fællesnævner. Og det er bare med at komme i gang: Der er betydelige fordele og besparelser at opnå – og gennem involvering af alle interessenter opnår man desuden mere robuste og bæredygtige løsninger.

Måske kan denne artikel inspirere til en omskrivning af et kendt ordsprog:

**”Mange samarbejder små
– giver en smuk å”**

Adresseliste for udvalgsmedlemmer

Jan Nielsen (formand)

Rambøll

Hannemanns Allé 53, 2300 København S

e-mail: jxn@ramboll.dk

Tlf. 5161 8928

Susanne Lund (kasserer)

Moe & Brødsgaard A/S

Tørringvej 7, 2610 Rødovre

e-mail: sal@moe.dk

Tlf. 2540 0246

Lene Bassø

Aarhus Vand A/S

Bautavej 1, 8210 Århus V

e-mail: lba@aarhusvand.dk

Tlf. 8947 1142

Kasper Juel-Berg

Københavns Energi, Vand og Afløb, Plan

Ørestads Boulevard 35, 2300 København

e-mail: kjb@ke.dk

Tlf. 2795 4668

Niels Overgaard

Vandcenter Syd

Vandværksvej 7, 5000 Odense C

e-mail: nio@vandcenter.dk

Tlf. 6313 2326

Mads Uggerby

Envidan

Vejlsøvej 23, 8600 Silkeborg

e-mail: mau@envidan.dk

Tlf. 8722 8587

Jan Scheel

Niras

Vestre Havnepromenade 9, 9100 Aalborg

e-mail: jns@niras.dk

Tlf. 3078 7560

e-mail:

eva@evanet.dk